

محور: نقش پزشک خانواده در اصلاح و بهبود شاخصهای سلامت

بررسی تاثیر برنامه پزشک خانواده بر بارداریهای ناخواسته و نیاز برآورده نشده در تنظیم خانواده

دانشگاه علوم پزشکی مشهد سالهای ۱۳۹۰ - ۱۳۸۹

نویسندگان: دکتر محمد احمدیان - میترا هاشمیان - مهین دخت محمدی گل

مقدمه: نظام سلامت در کشور از طریق ارایه خدمات سلامت به انجام رسالت خود در جامعه اقدام می نماید. برنامه پزشک خانواده یکی از راهبردهای اساسی در نظام سلامت جهت ارایه خدمات اثر بخش در مناسب ترین شکل ممکن می باشد. بارداری ناخواسته و نیاز برآورده نشده یکی از مشکلات مهم در برنامه تنظیم خانواده می باشد. تحقیقات نشان می دهد که علیرغم موفقیت برنامه تنظیم خانواده در ایران در سالهای اخیر نسبت قابل توجهی از بارداریها، ناخواسته هستند. هدف این مطالعه مقایسه فراوانی بارداری ناخواسته و Un-Metneed در جمعیت تحت پوشش برنامه پزشک خانواده دانشگاه علوم پزشکی مشهد در سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ می باشد.

روش کار: مطالعه از نوع توصیفی - تحلیلی می باشد. به منظور دستیابی به اهداف مطالعه از اطلاعات فرم آماری بارداری ناخواسته کلیه شهرستانهای تابعه دانشگاه استفاده شده است. روش نمونه گیری سرشماری بود. بررسی بر روی کلیه مادران باردار که جهت تشکیل پرونده و دریافت مراقبتهای دوران بارداری به خانه های بهداشت و مراکز بهداشتی درمانی روستایی و تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد مراجعه نمودند انجام شده است. اطلاعات از طریق پرونده خانوار و پرسشنامه جمع آوری و سپس با استفاده از نرم افزار spss و آزمونهای آماری توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته ها:

نتایج نشان داد که در سال ۱۳۸۹ درصد بارداریها ناخواسته در جمعیت تحت پوشش برنامه پزشک خانواده ۷,۵ درصد است که ۱۲,۲ درصد آن مربوط به Un-Metneed و ۲۷,۸ درصد مربوط به استفاده کنندگان روش طبیعی و ۶۰,۷ درصد مربوط به روشهای مدرن پیشگیری از بارداری می باشد در سال ۱۳۹۰ درصد بارداریهای ناخواسته ۵,۶ درصد است که ۱۰,۲ درصد آن مربوط به Un-Metneed و ۲۲ درصد مربوط به استفاده کنندگان روش طبیعی و ۶۷,۷ درصد مربوط به روشهای مدرن پیشگیری از بارداری می باشد

بحث و نتیجه گیری: با مقایسه دو شاخص بارداری ناخواسته و Un-Metneed تنظیم خانواده در جمعیت تحت پوشش برنامه پزشک خانواده در طی سالهای ۸۹-۹۰ نشان داد که درصد بارداری ناخواسته میزان ۱,۸ درصد و نیاز برآورده نشده Un-Metneed به میزان ۲ درصد کاهش یافته است با توجه به اهمیت Un-Metneed (گروهی که تصمیم به بچه دار شدن ندارند و از هیچ روش پیشگیری هم استفاده نمی کردند) در بارداریهای ناخواسته و با توجه به نتایج حاصله، عملکرد تیم پزشک خانواده در کاهش شاخص های بارداری ناخواسته و Un-Metneed در برنامه تنظیم خانواده کاملاً مشهود است اما با توجه به اینکه درصد قابل توجهی از زنانی که بارداری خود را برنامه ریزی نشده اعلام داشتند از روش مطمئن پیشگیری از بارداری استفاده

می نمودند(بیشتر از ۶۰٪) لذا توجه و برنامه ریزی در خصوص افزایش مهارت کارکنان در امر مشاوره جهت بهبود خدمات تنظیم خانواده پیشنهاد می گردد .

واژه های کلیدی: بارداری های ناخواسته ،نیاز برآورده نشده ، روشهای پیشگیری از بارداری